

Szerkesztői iroda:
N.-Enyeden, várszög-uteza
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLJÁK MÓR KÖNYVNYOMDÁJA.
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre 4 frt.
Fél " 2 " "
Negyed " 1 " "

HIRDETMÉNYEK DÍJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Az öngyilkosság és a közönség.

— Egyszerű elmélkedés. —

Ha kezünkbe vesszünk valamely nagyobb, vagy éppen fővárosi lapot, lehetetlen meg nem döbbenünk annak láttára, hogy az öngyilkossági esetek számára valamenynyi lap ugyszólván állandó rovatot tarthat fenn; sőt jut belőlük reggeli és estvéli kiadásokba bőszegesen.

Sokan sokat irtak már e szomorú jelenség indokairól. Ilyen ok egyiknél a vérmes remények be nem teljesése, másikkán zilált anyagi viszonyok, harmadikkán a családi életben eléfordult s tűrhetetlenné vált kellemetlenségek, némelyiknél hűtlen kezelése a reá bízott összegeknek; elég reá gyakorta egy csekélyebb jelentőségű ok, mely azonban valamely túlingerült állapotban végzetes hatást gyakorol az illetőre; de minek folytás-sam tovább e kimeríthetetlen okok felsorolását? Valamenynyi összelehet foglalni e rovatok alá: erkölcsi erőtlenség, végső kétségbeesés. Ezek azok a rémek, melyek kisértetek s a hol egy piczike fedetlen oldalra akadnak, rést ütnek azon s behatolnak rajta úgy, hogy mögöttük örökre bezárul a nyílás s kipuuszítani többé lehetetlenség. — Bármily lehet is az ok, szomorú tény, hogy az öngyilkosságok folytán folyvást szaporodnak.

De hát az ok is okozata egy előbbi oknak. Menjünk vissza az élet folyamatán s minden nehézség nélkül megtaláljuk azt a legelső okot, a honnan származtathatjuk a többit.

A míg a szülői házban vagy s mint gyermek töltöd napjaidat, megszoktatnak arra, hogy több-kevesebb sirás után betöltik kedvedet. Ha a papa tagad meg valamit, megadja a mama titokban s ha — vajmi ritkán — a mama tiltakoznék akaratod ellen, megcsókol a néni vagy bácsi s aztán „most az egyszer” meg teszi. Körülbelül így ismétlődik ez naponként s ez által vágyaidat, még ha méltánytalanok vagy másokra nézve ártalmasak is, csak gédelgetik, túlságig vitt szeretettel legezgetik kényed-kedvedet, elrontanak a határt nem ismerő kényeztetéssel, s legtöbbit ártnak vele éppen neked.

Alig hogy kiöppensz a szülői fészekből, alig hogy felnyitlak szemeid, a végzet az életnek ezerféle közdelme közé ragad.

A régi kisszerű óhajok erős vágyakká foko-

zódznak, a tettvágy remények anyjává leszen, elég izmosnak, mondhatni hivatottnak érzed magad, hogy te ragadd meg a féket. Parancsoló úr voltál otthon, az akarsz lenni másutt is, továbbra is.

De sorsod változó, ritkán mosolyog, többször elfordítja arcuzatát. Hogy is mondja a költő,

Tündér szerencsénk kénye hány, vet,
Játszva emel s mozolyogva ver le.

A világ nem akar neked tömjénezi, megköveteli, hogy te jári utána, kövessed őt, hódolj neki.

Ó de melyikünk volt ehez szoktatva, hiszen mindedig mi voltunk a nap, mely körül forogtak a többiek, mint bolygók. Elhitették velünk, hogy mind jó az, a mit gondolunk, érzünk és akarunk.

Azon kezdjük, hogy megnehezítünk a világra. Hanem ez az ártatlan érzelm az ezer és egy esalódás következtében csakhamar tovább fejlődik, lesz belőle bosszúság, harag s ennek legfelsőbb hatványa. Ha az emberek nem akarnak a mi céljainknak eszközeivé lenni, rosakaratuaknak, esküdt ellenségeinknek bélyegezzük őket. Ha valaki ellentünk szólani vagy — horrendum dictu — tenni merészel, nem látjuk bé, hogy alapos oka volt reá, vádoljuk s elítéljük meggondolatlanul. S ha szerencsétlen viszonyok közé sodor a sors, nem magunkban találjuk, de még csak nem is keressük a hibát, hanem mást róvunk meg érte.

Ekkor már természetesen elégedetlenek vagyunk az emberiséggel; a boldogtalanság vészes érzete felüti fejét.

És ha azt képzeljük, hogy reményeink a világ gonosz fondorlatai s nem a bennünk rejlő ki-vihetlenség miatt oszlanak szét, — ha működésünknek nem látjuk nyomban általunk ohajtott sikerét, ha azt hisszük, hogy minden jóságunk dacára se tarthatunk számot elismerésre; akkor a lélek meghasonlik saját magával.

Nincs erőnk küzdeni, nincs eszünk belátni gyarlóságunkat, nincs erős akaratunka megjobbulásához, erkölcsiségünk alapkövét elsüllyeszti az önzés s az alap hiányában összomlik a ház, leroskadunk kétségbeesítő kislelkűségünkkel.

A szív nem érez, az ész nem gondol s . . . a gyáva kéz kioltja az életet.

Igy lesz pusztító árra a vízcepp.

És fájdalom, ez a szomorú jelenség ma nap-ság már nem kizárólag a nagyobb, izgalmasabb városok kiváltsága. Ma már nincs egyetlen kis-

város, hol ki ne lehetne mutatni újabbnál újabb eseteket. Azok itt is, ott is ugyanaz, a közli okozat sem igen különböző. Mindenütt csak az, hogy többek akarunk lenni, mint a menynyire vagyunk, lehet és szabad.

Hanem ez az éremnek csak egyik oldala. S a másik oldal nem kevésbé elszomorító.

Néhány öngyilkosság, mely városunkban történt, alkalmat nyújtott meggyőződésünkre affelől, hogy az ily halálesetek jelenleg már itt nálunk sem tűnnek fel senkinek. Elterjed a hír, hogy ez meg az véget vetett életének, — de ezzel aztán vége is van az egésznek, vajmi ritkán nem tér felette napi rendre a közönség. Közönyösen vesszük az ily esetet, még ha néhány kiskorú, munkaképtelen gyermek s tehetetlen özvegy siratja is az elhunytban egyedüli gyamolát. Megszoktuk már, minek törődni vele!

Azt mondhatják sokan: nem ismertem az illetőt, mit érdekeljen hát, él-e vagy nem?

És aztán pár nap elég arra, hogy elfeledjük az egészet, mintha nem is történt volna.

Honnan származik ez a közöny?

Meg van romolva társadalmunk, — felelhetik némelyek.

Egy izben már — e lapok 5. számában — elmondottuk e részben igénytelen nézetünket effelől. Azóta nem kaptunk rá ezafolatot, bizonynyal azért, mert igazat mondtunk.

S ugyanazt mondhatjuk itt is. Ama közöny nem a társadalomban, hanem az ezt alkotó egye-sekben rejlik, ne a szegény társadalmat okoljuk hát, hanem ismerjük bé, hogy a vád valamenynyiünket egyenként terhel.

E részben is oda kell visszazamennünk, a honnan főlebbi kérdésnél kiindultunk.

Önzökké vagyunk téve s mert nem várunk senkitől semmi jót, ne várjon jót tőlünk se senki. Épen azért, mert rosznak tartunk mindenkit, szó se lehet méltányoló elismerésről a mások tettei iránt, lassanként kihál belőlünk az embertársaink iránti szeretet, sőt elveszítjük a fogékonyágnak még utolsó parányát is a külvilág iránt. Belénk költözik a nem-törődés átkos daimona, mely le-nyűgözi a szellemet. Egyetlen egy van, a mihez a lélek untalan visszatér, vagy helyesebben szólva, melytől el sem távozik s ez egy: önmaga. — A

TÁRCZA.

RÉGI DAL.

(Florián után francziából.)

Ha igényt tartsz szerelemre,
Ne mond azt ki véletlenre;
Ne fitogtasd erre-arra
És ne bíz a nagy harangra.
Nem én mondom, régi dal ez:
Titok a kulcs sziveinkhez!

A szerelem gyenge bástya,
Ha világnak szája bántja;
De ha róla szó se lebben,
Sziklavár az, — bevehetlen.
Nem én mondom, régi dal ez:
Titok a kulcs sziveinkhez!

A szerelmet oh! gyakorta
Egy szó is már elsodorta;
Ha öröm, ha bú ér téged,
Hallgasd azt el, bárha éget.
Nem én mondom, régi dal ez:
Titok a kulcs sziveinkhez!

Oszd meg üdvöd csak szépeddel,
Ne törődj a szóbeszéddel,
S boldogságod bizton éred,
Ha titok lesz hű vezéred.
Nem én mondom, régi dal ez:
Titok a kulcs sziveinkhez!

Rejőd József.

INCZÉDY LÁSZLÓ.

(Folytatás.)

Windischgrätz hg. a swechati ütközet után Bécsét elfoglalván, véresen torolta meg a felkelést; de egyszerűsminő Magyarország ellen is hatalmas seregeket indított és ezen jelszó alatt: „ótalom a hiveknek, bocsánat a meg-térőknek, végronlás a pártütőknek!” proclamatiókat bocsátott ki, melyekben Kossuthot és hiveit pártütőknek és hazaárulóknak nyilvánítva, felhívta Magyarország és Erdély lakóit az uralkodóhához való hűségére, mely felhívásokra az országgyűlés 1848. december 7-én erélyes hangon tartott elutasító határozattal felelt. Windischgrätz tehát megindítá 64 ezer főből álló seregét, melynek egyrésze, 6 ezer ember, Simuncics tábornok vezénylete alatt utasítva volt, hogy Nagy-Szombaton át a magyar sereg há-tába kerüljön. E sereg ellenében állított Ordódy őrnagy visszavonulván, a segítségül küldött Guyon ezredes 1700 főből álló kis dandárával Nagy-Szombaton csatát fogadott el. Inczédy László is Guyon hadtestéhez volt beosztva s részt vett e kemény ütközetben, mely két óránál tovább tartó és oly elszánt küzdelem volt, hogy mint nagy történé-szünk Horváth Mihály művéből olvashatjuk, a tüzéségből csak négyen maradtak seb nélkül és az Ernő-zászlóalj-ból két egész század hullott el. A rettenthetetlen Guyon keresztül vágta magát az ellenség és Inczédy zászló-aljával Nezsiderre rendeltetett Karger ezredes dandárához. Windischgrätz az egész vonalon támadólag lépven fel, e tulnyomó erő elől a honvédsereg Óvár felé vonult visz-sza. Míg a honvédség egy része a kemény 15 foku hi-degben Parendorfnál ütközött össze, a hol a 23. zászlóalj, hol parancsnoka Kmety anynyira kitüntette magát; Karger dandára Féltorony (Kazimir) községig akadálytalanul vonult vissza, hol az ellenség nagy lovas csapatai tá-madták meg. E véletlen megtámadás azonban nem ret-tenette meg vitéz honvédeinket, kik a császáriakat visz-szaverték s a csatát mindaddig folytatták, míg a paren-dorf csatából visszavonuló Győzey, br. Wiedersperg és a

vitéz Kmety zászlóaljai, egy osztály Koburg-huszárral és fél üteg ágyuval a csataterre érkeztek. Ez alkalommal Inczédy és zászlóalja különösen kitüntették magukat. A csata folyama alatt ugyanis Inczédy zászlóalját egy, a faiu mellett húzódo, széles sánczezal ellátott rét mellett fel-állítván, épen rendezni akarta, midőn vele szemben a réten hoszszu tömeg vágató lovaságot pillantott meg, mely alatt a föld valósággal rengett. Az idő rövidsége miatt sem segélyt nem várhatott, sem négyezőget alaki-tani nem lehetett, — tehát a rohamra vágató lovaság-gal szemben ő is szurony rohamra vitte honvédeit. Iszo-nyu kiáltás között rohantak e hősök és midőn az ellen-ségtől 30-40 lépésnyi távolságban voltak, Inczédy tü-zet vezényelt, mire a zászlóalj futás közben lövöldözni kezdvén, számos lovas elesett, mire az ellenség között oly zavar támadt, hogy futásban kerestek menekéket. — Ezen bravour által Inczédy az egész dandárt megmen-tette a körülkerítéstől és az elfogatástól. — Kossuth di-csőitve említé fel a fényes tettet, a magyar kormány hi-vatalos lapja, a „Közöny” pedig 1848. december 23-án kelt 196. számában következőleg közölte:

„Decemb. 16-án egy gyalog zászlóalj — Inczédy-nek 14. számú honvédei — az ellenségnek egy zászlóalj közeledő lovaságát irtóztató kiáltás közt szuronynyal ro-hanták meg és megszállították.”

Erre a szerkesztői megjegyzés következő: „Ez csak-nem hallatlan bátorság. Ily tettet csak Dossaix vitt vég-hez. Egyiptomban a piramisoknál, melyekre Napoleon ezen szavakkal mutatott: katonák 40 évszázad néz alá reátok.” Ily hős tettel méltán kiérdemlé az alezredesi kinevezést, melylyel épen decz 16-án lett kitüntetve.

Windischgrätz Pest elfoglalását tüzte ki maga elé. Ennélfogva az országgyűlés 1849. január havában De-breczenbe vonult, Görgei pedig, kinek seregéhez tarto-zott Inczédy is, Vác felé húzódozott. Egy véletlen eset azonban eltávolítá Inczédyt Görgeitől, kinek 1849. jan. 5-én kelt és a honvédelmi bizottmányt megtámadó szó-zata és azutáni szabálytalan, sőt sértő magaviselete mel-

menynyire elhidegült a mások érdekei, boldogsága vagy szerencsétlensége iránt, ép anynyira egyedüli fontosságúvá válik előtte a saját haszna, kényelme, érdeke. Fordított arányban nő a kétféle érzélem.

A mi kivüle történik, az nem bír rá hatással, súlylyal, befolyással, mert nincs haszna belőle.

Egy szóval eléáll az a nyomorúságos, metyelyes állapot, mikor nem ismerünk se magasztost, se nagyszerűt, nem látunk se leverőt, se megrendítőt, eléáll a teljes érdektelenség.

De elég volt a szomorú képekből. Bár legközelebből örvendetesekkel viszonzozhatók azokat.

Vajha ne lenne fölebbi elmékedésünk igazolására egyetlen példa se városunkban soha.

d—o—r.

HETI SZEMLE.

A képviselőháznak márcz. 11-én tartott ülésében az 1882. évré már megszavazott költségvetés törvénye tárgyalatott. A mérsékelt ellenzék részéről az öreg Somssich Pál szólalt fel a törvényjavaslat ellen, kijelentvén, hogy miután ő és pártja nem biznak a kormány pénzügyi és belügyi politikájában, ezen bizalmatlansága jelöl nem fogadja el a törvényjavaslatot. A függetlenségi párt nevében Moesári Lajos beszél a törvényjavaslat ellen, beleszóván beszédjébe a megszállás politikájának újabb elítélését is. Eme felszólalásokra Tisza Kálmán miniszterelnök megadván a feleletet, a törvényjavaslat mind általánosságban, mind részleteiben nagy szavazattöbbséggel elfogadtatott és ezzel a költségvetés ügye teljesen bevégeztetett. Ezután némely egyházkerületek lelkészei által beadott kérvény került tárgyalás alá, melyben az illetők kérik, hogy a polgári házasság behozatalának eszméje ejtessék el, az egyházi alapok és alapítványok az államától óvassanak meg, a közös iskolák intézménye törültsék el. Ennek tárgyalása rendén Gondócs Benedek szól fel, kívánva, hogy a törvényesen bevett keresztény vallásfelekezetek viszonzóságát szabályozó 1868. évi 53. t.-cz., illetőleg az 1879. évi 40. t.-cz., 53. §-a módosítsanak úgy, hogy az élet követelményeinek megfelelőhessenek s eleje vétessék a különböző felekezetek közt e miatt keletkezett és keletkezendő surlódásoknak; egyszersmind sürgeti a kormányt, hogy ilyen értelemben terjeszzen be törvényjavaslatot. Elfogadtatott a kérvényi bizottság azon véleménye, hogy az illető kérvények tételesenek át a vallásügyi és igazságügyi miniszterekhez.

A márcz. 13-án tartott ülésben a kőolaj-vám (petroleum) fölemeléséről és az ásványolaj-adó behozataláról készített törvényjavaslat vétetett tárgyalás alá, miből az állam vagy 4 milliót remél bevehetni. A függetlenségi párt, ugyszintén a mérsékelt ellenzéknek is egy része eme törvényjavaslat folytán újabb megterhelhetését látván az adózó közönségnek, ellene szolt. — A márcz. 14-én tartott ülésben a tárgyalás véget érven: névszerinti szavazás folytán a petroleum-vám fölemel-

séről és az ásványolaj-adó behozataláról szóló törvényjavaslat 149 szóval 95 ellenében elfogadtatott s tárgyalás rendén elfogadtatott részleteiben is. Elfogadtatott továbbá vita nélkül a Franciaországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés.

Nem tartjuk érdektelennek azt is fölemlíteni, hogy a köztisztviselők minősítéséről szóló törvényjavaslat ügye is egy lépéssel előbbre haladt, a menynyiben az ennek tárgyalásával megbízott országgyűlési bizottság folyó hó 14-én ülést tartott és miután elnökül gr. Péchy Manó, jegyzőül és egyszersmind előadóul dr. Dárday Sándor lettek megválasztva: a törvényjavaslatnak bizottságilag tárgyalása kezdetét vette.

Bécsben ápril 12. és 13-án nagy közös miniszteri tanácskozások tartattak Ő felsége elnökle alatt, melyekben részt vett miniszterelnökünk Tisza Kálmán is. Ezen tanácskozásoknak végeredménye a közös delegatióknak összehívása Bécsbe a jövő hó 15—17-ike közötti időre. Az összehívandó delegatióktól újabban 12—15 milliónyi póthitel megszavazása fog kéretni a közös hadügyminiszter által, mely összegnek egy része a dalmáciai és hercegovinai hadjárat bevezetésére, a más kisebb része pedig a lecsendesített területeken alkalmas utak készítésére lesz fordítandó.

A lázadás színhelyéről fontos hírek érkeztek. Derék hadseregeink a Krivosciában, mely Dalmácia déli részében fekszik, folyó hó 9. és 10-én fényes győzelmet arattak. Megküzdöttek az óriási terep nehézségekkel, meg a helyenkint öls magasságu hófuvatagokkal, az irtózatos Bóra széllel. Megmászák a 4—6 ezer láb magas szikla tömegeket, melyeken ember vagy soha, vagy csak nagyon ritkán járt és a lázadókat minden ponton megfutamtították, minden posztóikból kiszorították, elfoglalták Dragolyt, a fölkelés középpontját és legerősebb fészket s a fölkelőket a szomszédos montenegrói területre menekülni kényszerítették. Ezen operatiót a legnehezebb, de egyszersmind a legszebb hadviselések egyikének tartják a hozzáértők, melyek valaha véghez vitettek. Katonáink ott, hol az öszvérek nem bírtak előre haladni, bámulatos kitartással haladtak hadsorokban előre. Ezen hadműveletben mintegy 7000 emberünk vett részt, többnyire vadász zászlóalj; az ellenség száma mintegy 1000 főre becsülhetik. A haditerv a B. Jovanovits tábornoké. Ő maga is vezényelt. Veszteségünk ez elért eredményekhez képest nagyon csekély, halottakban és sebesültekben 16 főre becsülhetik. Dragoly vára a mieink által légebe röppítettett. A kiűzött fölkelők családjukat is magukkal vitték a montenegrói területre, mi mellett bizonyít azon körülmény, hogy hadseregeink az elfoglalt falvakat teljesen üreseknek találták.

A márcz. 9. és 10-ikén véghez vitt katonai hadmozdulat után a dél-dalmáciai fölkelés levertnek tekinthető. — Valószínű azonban, hogy Montenegroból az oda menekült dalmátok megkísérlenek még egy támadást hadseregeink ellen.

tán indíthatta Kossuthot azon véleményre már jan. 19-én, hogy „Görgey közel áll az áruló névhez, ha már most is nem az.” Inezedy ugyanis Tétényénél, január 3-án, lovával elesvén, bal térdét oly keményen megütötte, hogy az orvos javaslatára Pécsről gőzfürdő használatát végezt Szegedre volt kénytelen menni. Ott 14 napi gőzfürdő használat után lábát jobban érezvén, Debreczenbe ment. S mivel távolléte alatt a 14. zászlóalj parancsnokságát Bukovszky őrnagy vette át, magát a magyar kormány rendelkezése alá adta.

A kormány fel is használta Inezedy gyakorlati képzettségeit s több megbízásban részesítette, melyek között nevezetesebb volt azon vizsgálat, melyet Gál Miklós tábornok a Bradót ostromló magyar sereg vezére ellen kellett teljesítenie azon feltűnő hibák és mulasztások következtében, melyeket a vár ostroma körül elkövetett s melyek hogy nagyobb bajokat nem vontak maguk után, csak az ősz Boeckó Dániel kormánybiztosnak és kitűnő vitézségű Asztalos kapitánynak köszönhető. Gál a vizsgálat alapján a vezérlettől elmozdított.

Az események e közben rohamos fejlődést vettek. A nemzetnek kül- és bellelenséggel kellett küzdeni, s ennél fogva Inezedy Lászlót a felkelt oláhság elleni küzdelemben a zarándi és abrudbányai havasok között találjuk. E helyeken gyűlt ugyanis össze Janku, Bntján stb. vezérlete alatt több oláh sereg, 10—12 ezer főből állva, melyek a gazdag bányahelyeket és kinstári telepeket, valamint a szétszórtan lakó magyarságot fenyegették. — A magyar kormány csapatokat küldött ellenük, de egyszersmind Drágos belényesi képviselőt igen méltányos béke ajánlatok megtételével bizta meg. Sajnos, hogy a míg a békére való felhívást igen derék férfi által tette meg, addig a zarándi haderőt oly egyénre bizta, ki helytelen intézkedései által a bányavidéki magyarság és saját serege vesztenek előidézője volt. Hatvani őrnagy volt e parancsnok, ki be nem várva Drágos békealkudozásainak eredményét, mielőtt még Drágos viszzaérkezett volna,

május 6-án Jankut megtámadta s Abrudbányát elfoglalta, melyet azonban már 8-án kénytelen volt elhagyni, prédára bocsátva a szerencsétlen várost. Május 16-án Hatvani újra elfoglalta Abrudbányát, de csekély serege ekkor anynyira körül lett fogva az oláhok által, hogy három napig tartó esztározás közt alig pár százan menekültek meg seregéből és ekkor az abrudbányai lakosság fenmaradt része is az ellenség bszuszomjának esett áldozatul. Ily szomorú helyzetben vette át Inezedy László a szétvert sereg parancsnokságát Brádon, de mivel rendelkezésére csakis fél század huszár és 84 löfegyverrel ellátott székely állott, a 800 főre menő sebesülteket szekérre ültetve, Kristyóra vonult, honnan Hatvanit Reviczky őrnagy felügyelete alatt Debreczenbe küldötte. Kristyóron újra szervezte Inezedy kis csapatját s június első napján — rövid esata után — Nagy-Halmagyra tette hadiszállását.

E közben az oláhok hadának egyrésze lezönlött a havasokról; Bem tehát szükségének látta egy erősebb hadjáratot indítani ellenük. Báró Kemény Farkas ezredes 4000 honvéddel, 18 könnyű löveggel és egy pár röppentyű álvánnyal Brádra küldé, hogy onnan hatoljon be a havasok közé. Kemény jun. 4-én érkezett Brádra; előcsapatát Forró ezredes, ki előbb Déva várát vette be, hátrédel pedig Inezedy vezényelte, ki a zarándi csapat parancsnokságát Csanády őrnagyra bizta. Az egyesült sereg június 8-án indult Abrudbánya felé, de mivel az utakat mindenütt bevágva találta, csak nagy erőfeszítéssel és roppant fáradsálgal közt jutott el június 11-én dében romjai közé s az napon délután az oláh táborát kiverte. Az oláhok most egyes csapatokra oszolva háborgatták főleg a hátrédel és az élelem szállítókat. Inezedynek kellett az ellenség egy részét itt is visszanyomni s ez okból tett egy diversiot Verespatakra, hol főleg röppentyűvel tartá vissza a csapatát körül vevő oláhságot. Lökéslelete azonban fogyni kezdvén, június 15-én este 10 órakor Abrudbányára viszszatért, hol a főszereg nagyon súlyos körülmények között volt.

Török Bertalan.

(Vége köv.)

Ugyanis az a hír járja, hogy a kiszorítottak fejei Montenegroban gyűlést tartottak és elhatározták hadseregeink ellen még egy támadást intézni, mi ha nem sikerül, oda hagyják hazájukat és montenegrói területen telepednek meg; ezzel szemben azt is írják, hogy a menekülteket a montenegrói kormány a bjelopavliczi kerületbe internálja. — Egyébiránt a fölkelés tüze teljesen nem aludt ki ezen a vidéken sem, mert e hó 12-én Lupognova mellett az ottani szoros közelében a 3-ik vadász zászlóaljnak kemény öszszecsapása volt egy magát öszszeszedett krivosjei bandával, mely vad ordítások és szikladarabok alágördítésével rohant csapatainkra. Két órai kemény harc után azonban megveretett és montenegrói területre szorítottatott.

B. Jovanovits tábornoknak Ő felsége meleg elismerését fejezte ki az ezen hadjáratban szerzett érdemei s jelesen a 9—10-iki fényes hadi tettei, kitűnő vezénylete felett.

Hercegovinában is vivattak kisebbszerű ütközetek a fölkelőkkel, melyek mind a mieink győzelmével végződtek. A fölkelés itt is ha makacs-ságából nem is, de erejéből sokat veszített s remélhető, hogy rövid időn innen is a Krivosciából jöttekhez hasonló híreket fogunk kapni.

Hire jár, hogy Oroszország monáchiánknak a Szkobeleff-féle tüntetésekért elégtételt szándékozik adni, sőt azt is írják Szentpétervárról, hogy II. Sándor ezár királyunkkal személyesen akar találkozni, melynek czélja lenne az Oroszország és monárebiánk között előállott feszült viszony elenyészése. Altalan Oroszország viszonyai nem irigylésre méltók. A nihilismus létezésének újabb meg újabb tanujeleit adja; Németországhoz való viszonyai feszültek; Turkesztánból lázongásokat jeleznek, mi miatt Kauffman erőstések küldését sürgeti, ezeket és más ezekhez hasonló bel és külső betegségeit tekintve a nagy orosz birodalomnak alaposnak mutatkozik a vaskanczellárnak, ki ez idő szerint súlyosan beteg, fölele közelebből mondott eme jóslata: Oroszország a katastrofát nem kerülheti el s az rövid idő alatt be fog következni. —

Legújabb hírek szerint Skobeleff a vilnai várba internáltatott volna.

Törökországban diplomáciai körökben ismét a Balkán-szorosoknak török csapatok által leendő megszállásáról beszélnek.

Montenegro fejedelme általános mozgósítási parancsot irt alá, mely körülmény miatt Thömmel ezredes és Bécs közt élénk sürgönyváltások folynak.

Városi közgyűlés.

Képviselő testületünk a folyó hó 13-án tartott közgyűlésen hozott határozataival — ez alkalommal is — örvendetesen igazolta, hogy a műveltség terjedésével növekedő igények jogosultságát belátván, megérté a kor előre hívó szózatát és minden módot és alkalmat kész megragadni s felhasználni arra, hogy városunk, annak felvirágzására szolgáló minden nemű intézményekkel gyarapítsassék, legyenek azok az anyagi vagy szellemi jöllét, a közegészségügy vagy szépsészeti érdekek előmozdítását czélzó intézmények és örvendetesen igazolta képviselő-testületünk ez által azt is, hogy az előhaladás szükségének érzetétől áthatva levén s hivatása magaslátára emelkedvén: előre törekvő, felvilágosult és lelkes városi polgárságunk érdekeinek nem csak névleges, hanem méltó képviselője! — Az utóbbi évek intézményei és vívmányai: a kisdudóvoda, polgári fiu- és leányiskola, s a sétatér, a tüzoltó-egylet, a város tete-mes hozzájárulásával épült megyei kórház, az utcák és terek kövezete, a megyeház előtti partfal a létesítendő polgári menház melynek alapja a szesz és pálinka hasznóbér alapból tett 10 000 frtos alapítvánnyal meg lett vetve, továbbá az utcák fákkal való beültetése, az új városház — mind oly tények, melyek hamindez év előtt teljesen elpusztult és romba dőlvt várcsunk életének új korszakát jelzik. Ha e sorozathoz, — melyre méltán büszke lehet Enyed városa — hozzá fűzzük az utóbbi, jelesen a folyó hó 13-ki közgyűlés határozata értelmében a közel jövőben megvalósítandó intézményeket: az uszodát, a laktanyát s a piac kikövezését, lehetetlen el nem ismernünk e város rendkívüli s az erdélyi részek városainál bizonyára példátlan mérvű haladását, de lehetetlen egyszersmind hogy polgárságunk illetőleg egész városi közönségünk méltányló elismeréssel ne adóz-

*) Horváth Mihály „Függ. harez tört.”, II. köt. 241. l.

zék képviselőtestületének, a város buzgó tanácsának s derék polgármesterének!

A f. hó 13-án tartott köp. közgyűlésről — a tárgyalt ügyek nagy száma folytán csak is fontosabb és általánosabb érdekű határozatok felsorolására szorítkozó tudósításunkat a következőkbe foglalva közöljük t. olvasóinkkal:

1. A Gyulafehérvárt elhelyezve levő 20-dik honvédszállóaljnak a tervezett laktanya felépítése előtt, még a folyó év őszén városunkba leendő áthelyezése és elszállásolása iránt az erdélyi hadtest-parancsnokság részéről tett ajánlat elfogadása elhatározott azon feltétellel, miszerint az elszállásolással járó s a város anyagi erejét netalán meghaladó költségek az állam által megtérítessenek s a két zászlóaljra tervezett fióklaktanyára vonatkozó szerződés a m. kir. honvédelmi miniszteriummal, az áthelyezés megtörténte előtt, megkötessék.

2. Az igazoló választmány, a városi képviselő testület tagjainak részben újonnan választása alkalmából felszólamlások ügyében hozott határozata folytán, a kireklamált Hajdu András képviselő helyének Dezső Zsigmond póttag általi betöltése eszközöltetett.

3. Előterjesztett és elfogadtatt a jogügyi és közgazdasági bizottságok által a városi pénztárból egyeseknek adandó kölcsönök ügyében szerkesztett szabályrendeleti szervezete, mely szerint bekebelezett polgároknak a szesz- és pálinka-haszonbér alap megtakarított összegéből 50 forinttól 250 frtig terjedhető kölcsönök adhatók 5% kamattal; a majorsági pénztár megtakarított pénzkészletéből 250 frttól 1000 frtig terjedhető kölcsönök 6% kamattal, a biztosítékul lekötendő jelzálog értékének 1/3-áig. A szesz- és pálinka-haszonbér alap kölcsönei 3 évre adhatók, de a 3 évi visszafizetési határidő elteltével továbbra is kün hagyhatók. A majorsági pénztárból kölcsönökben, melyek minden esetben egy évi felmondással adatnak ki, nem csak polgárok, hanem más letelepedett városi lakók is részesülhetnek; utóbbiak azonban csak 8% kamattal fizetése mellett.

4. A fenebbi ügygyel kapcsolatban azon indítvány tétel, miszerint tekintettel arra, hogy úgy a szesz- és pálinka-haszonbér alap, mint a majorsági pénztár megtakarítva levő pénzkészletét a küszöbön levő építkezések, jelesen az úszoda építés, piaczkövezése, az új városház befejezése, fel fogják emésztani s további megtakarításokra ez idő szerint nincs kilátás; a város tulajdonában levő földterhermentesítési kötvények kérelmező polgároknak névértékben kölcsönül kiadásának. Az indítvány elfogadtatván, a közgazdasági bizottság megbízott, hogy a legközelebbi képviselői gyűlés elé ajánlatot terjeszzen a földterhermentesítési kötvények kölcsön adható összegének nagyságára nézve.

5. A városi sörtermelési és behozatali jognak Habermann János, nagyszabeni söröző részére évi 1021 frt bérért 6 évre árveresen történt haszonbérbe adásáról kiállított szerződés jóváhagyatott.

6. A számvévi bizottság előterjesztése alapján Löcsey Lajos, volt városi pénztárnoknak a szesz és pálinka-haszonbér-alapra vonatkozó 1878-dik évről szerkesztett számadása elfogadtatván: számolónak a számadás terhe alól fölmentése és 2000 frt értékű biztosítékának felszabadítása elhatározottatott.

7. Előterjesztetvén dr. Winkler Albert városi főorvosnak az 1881. évre vonatkozó — s lapunk jövő számában egész terjedelmében közlendő — egészségügyi jelentése: tanács utasított, hogy a jelentésben feltüntetett kedvezőtlen egészségügyi állapotokra való tekintettel az építési szabályok pontos megtartása, a patak mentén levő tisztátalan kunyhók, jelesen a „czigányosor“ lakházainak, valamint a közhelyek s a patak mellékének és végül a közkútaknak megvizsgálása, kitisztítása, illetőleg tisztántartása és esetleg a közkútak számának szaporítása iránt hathatósan intézkedjék.

8. Az úszodára vonatkozólag Horváth Gyula kolozsvári műépítész által szerkesztett és Póka Kálmán kir. főmérnök szakértői véleménye szerint részben módosított terv és költségvetés alapján a tanács és az ev. ref. főiskolai előjáróság között az építés és az úszoda leendő használatára vonatkozólag létrejött megállapodás jóváhagyatván, a képviselői közgyűlés határozatilag kimondta, hogy az úszoda az elfogadott terv és 5000 frt költségvetés szerint a város által még ez év tavaszán fölépítendő a majorsági pénztár költségén, a szesz és pálinka haszonbér-alap által megtérítendőleg. Az elfogadott megállapodás értelmében a főtanoda az építéshez a költségvetésben foglalt keményfa mennyiséggel járuland és az úszodának a tanuló ifjúság által — a meghatározandó napokon és órákban — leendő használatáért fürdési díj ezimen évenként 200 frtot fizetend 10 éven át a város pénztárába. — Egyszersmind a főiskolai előjáróság részéről tett azon ajánlat, miszerint úszoda építésére szükség esetén egy 2000 frtnyi 6%-os és 10 év alatt törlesztendő kölcsönt boesát a város rendelkezésére, előterjesztetvén és elfogadtatván: a tanács meghatalmaztatott egyfelől a kölcsönnek szükség esetében leendő felvételére és megbízott másfelől az úszoda építése érdekében intézkedések megtételével és a munkálatok keresztül vételével.

9. Elhatározottatott tanács előterjesztésére az ugynevezett „Kő-köböl“ utcának s a mészárszék előtti piac térnek a szesz és pálinkahaszonbér alap megtakarított pénzkészlete terhére még ez év folytán leendő kikövezése, tanács utasítatván az anyagok érdekében a szükséges intézkedések megtételére.

A közgyűlésről szóló tudósításunkat azon hó ohajtás kifejezése mellett zárjuk be, miszerint a hozott — jelesen az úszoda létesítése és a kövezésre vonatkozó — üdvös határozatok gyors foganatosítása, az azzal megbízott erélyes tanácsunktól nem függő (időjárás okozta) a akadályokba ne ütköztek!

IRODALOM.

Tárca-levelek, írta Boross Vilmos.

E füzetről tettünk már említést múlt számunkban. Akkor megígértük, hogy néhány sorban ismertetni fogjuk; most beváltjuk ígéretünket.

Boross Vilmos nem kezdő író. Évek óta szorgalmas, lelkes munkása szépirodalmunknak. Csak a „Magyar Népkönyvtár“-ra utalom a t. olvasót jelenleg, mely lapot gyakorta fölkereste közleményeivel.

A szóban levő füzetben gyűjtötte össze szerző legújabb műveit, szám szerint tizenháromat.

Változatos tartalmu füzetke. Van benne novella, tárca, novelle, történeti elbeszélés, úti rajz, karezzolat, — szóval képviselve vannak benne mindazon műfajok, melyeket újabb irodalmunk kiválóbb kedvelettel művel. Többnyire apróbb czikkek, az egyetlen nagyobb szabású egy beszély „A nyomorultak“ czimvel, mely a Magyar Népkönyvtár ez évi folyamában jelent meg s melyet ügyes mesészővé, a változatos helyzetek, egész intenciója emelnek ki. Sajnálom, hogy lapunk szűk rovatában nem ismertethetem meg részletesebben. — Nem új eszméjért, mert tárgya ismeretes, hanem az érdekes földolgozásért figyelmet érdemel egy történeti elbeszélés, melynek czime: „Az áldozat“ s mely Nagy Lajos királyunk leányának, Hedvignek szomorú történetét mondja el. „Az imázó hölgy“ foglalatja az, hogy a nő megesalja férjét egy művész kedvéért; megesalja azt s megszökik ezzel, mert azt hiszi, hogy a férj, ki ír, inkább szereti az irodalmat, mint őt. Kevés idő múlva a művésztől hiszi magát mellőzöttnek s miután az nem akar vele egybe kelni, ez még inkább megerősíti hitében s annak távollétében v. szatár férje lakására, kiről megtudva, hogy meghalt, megőrül. — A mese általában végig a legnagyobb érdekességgel van vive, a jellemek lélektani fejlődése következő. E csoportba tartoznak még: „Arisztokrata világból.“ „Levelek egy főrangú hölgy hátrahagyott irataiból.“

Társzai („Poesolyából a menyországba.“ „Szüreti tárca.“ és „Miseherach“) megkapó élénkséggel, játszi könnyűséggel, rohamos előadással írvák.

Jóízű, humoros fecségés a két karezzolat, u. m.: „Szilveszter pápa nevenapján“ és „A szellemek országából.“ Az „Emlékezet Kéler Ilonára“ áradozás nélküli, bensőséggel telt szívre mutat, mely csak igaz érzelmenek ad kifejezést.

Vége a két rajz: „Hazafelé“ és „Ézsi Tera“ méltán sorakoznak az előbbieik közé.

S ezzel körülbelől be is fejezhetném rövidke ismertetésemet. Van azonban egy megjegyzésem, melyet nem győzők eléggé ajánlani a különben szellemes szerzőnek szives figyelmébe, — érthet más is belőle. Oszintén szólva, kellemetlenül hatott rám itt-ott a munkában bizonyos frivol színezet, mely nem csak egyes kifejezésekben, hanem hosszabb jelenetekben is nyilvánul. Utalom a szerzőt „Az imázó hölgy“ V. szakaszára, mely egy kissé túl megy a határon s talán éppen ez a jelenet van a különben csinos mű kárára. Nem akarunk moralisták lenni, de nem is akarjuk ilyenekben keresni a civilizáció csiráit.

Nagy példák vannak ugyan, melyek ragadósak lehetnek, de jobb, ha nekik hagyjuk meg e diesőséget. — Hugo Viktornál pl. feles számmal fordulnak amolyan nem is annyira kétértelmű, mint inkább nagyon is egyértelmű passzusok, de azért Hugo nem azok által nagy s bizony azok nem emelik az ő nagyságát.

Néhol stiláris és nyelvi hibákra is akad az olvasó, melyek némi sietséget árulnak el. E véleményünkre egybejáróan még az is indit, hogy a mű tömve van sajtóhibákkal.

Leszámitva azonban e csekélyebb jelentőségű hibákat, a „Tárca-levelek“ méltó az elolvasásra.

Beküldetett: „A mezei rendőri törvény a mai érvényben.“ írta Kassay Adolf. Kiadja Bartalits J. Budapest: ára 50 kr.

— **Taborszky és Parsch** Nemzeti zeneműkereskedésben megjeient s beküldetett: „Könyv-zápor.“ zongorára szerző Szényf Gyula; ára 1 frt.

CSARNOK.

Ne reméld, hogy valaki másban találj fel barátot, mint abban, ki benned találta fel barátját. Young.

A barátságban a hibák bűnök. Baazae.

Az ember legelkeseredettebb üldözője önmaga. Zschokke.

A hol a hiúság és dicsvágy kezdődik, ott a benső érték megszűnik. Seume.

Hol sok a szó, kevés ott a tett. Széchenyi.

Egy úr nőt vezet karján. A virágárús leány odanyújtja a rendes virágcsokrot. Az uraság elútasítja a leánykát, s a nőre mutatva halkan mormolja:

— Az ügyetlen! nem látja, hogy e nő feleségem

Egy izben nagy társaság előtt azt kérdezte valaki, Engel Jakabtól: „Mi a különbség tulajdonképen a vigjáték, színjáték és szomorújáték között?“ Engel így válaszolt: „Hogy ön ennyit sem tud, az nekem vigjáték, — a társaságra nézve színjáték, — önre nézve szomorújáték.“

Egy nagyon zártkörű bálban a társaság tagjai alig ismerik egymást.

— Uram, engedje, hogy kezét szorítsak önnel; legyen meg legalább a látszata, hogy ismerősre találtam.

— Szívesen, uram, én is hasonló helyzetben vagyok.

Károly tartománygróf igen jó gazda volt; szolgálattevői tartoztak a számadásokat mindennap bemutatni. Egy napon a kimutatásban e tételt találta: „három káppan kimúlt.“ Következő kérdést jegyezte utána: „hány palack udvari bor kísérte ki a halottakat?“

R. bankárhoz belep könyvezetője.

— Uram, nem titkolhatom többé, a mi szívemet nyomja.

A bankár elsápadt.

— Szerelmes vagyok az ön leányába.

— Csinált-e hibákat számadásaiban?

— Nem uram, soha!

— No akkor nem is szerelmes. Nem kapja meg leányomat.

IX. Károly oly ügyes hamispénz-készítő volt, hogy a legtapasztaltabb pénzismerőket is rászedte. „Igazán szerencsés“ szolt a lothringeni herceg — „hogy önmagának megkegyelmezhet.“

Retz bibornok így szolt egy izben Menage-hoz: „Tanitson meg, hogy a hozzám benyújtott verseket méltányolhassam.“ „Nagyságos uram“ viszonza Menage, „unalmas, hosszú dolog volna az. Ha verseket olvasnak fel Nagyságod előtt, mondja ki egyenesen, hogy azok mit sem érnek; a legtöbb esetben igazat fog mondani.“

VEGYES HIREK.

Előfizetést nyitunk a „Közérdek“ második évfolyamára.

Programmunk, munkaerőink folytonos szaporodása, biztosíthatják a t. közönséget a felől, hogy lapunk a hozzákötött igényeknek meg fog felelni.

Kérjük az előfizetési díjak mielőbbi szives beküldését, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történhessék.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt., Fél évre 2 frt., Negyed évre 1 frt.

— **Lapunk munkatársainak száma legújabbban gyarapodott csik-szentmihályi Sándor Kálmánnal Maros-Vásárhelyről.**

— **Fekete Pál,** szőlészeti szaktanár a városi tanácshoz intézett hivatalos értesítése szerint f. hó 19-én, vasárnap, városunkba érkezvén, bemutatja előbb a vinczellér-képezde helyiségében a szőlőoltást a Petit-féle francia oltógéppel, továbbá a szőlőhajtatás és esetleg metszést a minta-szőlőmivelésre Szilágyi Farkas által ajánlott 200 □ öl területű szőlőben, és végül a szőlőültetést a dr. Nagy Albert örhegyi szőlőjében. — Kíváncsinos leendő, hogy szőlőbirtokosaink minél számosabban jelenjenek meg nevezett szaktanár előadása és mutatványaira.

— **A piac kikövezése,** jelesen a Winkler-féle kereskedéstől a patakig és a mészárszék előtt levő egész a nagy hidig terjedő terület lejtmenézése, feltöltése, illetőleg leszállítása és új kövezettel leendő burkolása iránt Jánki kövező mester ajánlatát már benyújtotta a tanács-hoz. A gyulafehérvári Papp-testvérek ajánlata is be fog érkezni a napokban. A kikövezendő terület mintegy 2000 □ öl kiterjedésű levén, az egész munkálat, melynek kezresztülvitele még ez év folytán tervezetik, körülbelől 4000 frtba fog kerülni.

— **A városi rendőrség figyelmébe ajánljuk** azon körülményt, miszerint az utcák világítása, daczára a nagy sötétségnek, f. hó 6-án és 13-án szünetelt! — Az oláh leányok és legények részére is lehetne vasárnap jatszó tétel a piac helyett más, pl. a város végén levő területet kijelölni.

— **A himlőről.** A márcz. 11-ke és 18-ka közt lefolyt héten városunk területén hólyagos himlőben 4 betegülés történt; vörös himlőben, mely kizárólag gyermek betegség 12 megbetegülés fordult elő és egy halálozás.

— **Az úszodának** még a folyó évi fürdői idényre leendő felépítésére alapos reményeink lehetnek, miután a városi tanács az úszoda medenczájének kirakásához szükségeltető 20 □ öl kőnek Vládházaról (Kákováról) való beszállítása iránt a szerződést az illető vállalkozóval már folyó hó 15-én megkötvén, a kőanyag szállítása a napokban kezdetét veendi. — Tehát a fürdőhelynek oly nagy mérvben és általánosan érzett s a közegésségre fölötte hátrányos hiányán még is segítve leendő! Hála érte a város áldozatkészségének és a főiskolai derék előjáróság támogatásának!

* **Hymen.** Bornemisza Károly papjelölt, ki közelebről végezte be tanulmányait a külföldi egyetemeken, folyó hó 18-án tartotta esküvőjét Török Boreca kisasszonnyal, özv. Török Józsefné úrhölgy leányával. Az egyházi áldást Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész adta az új párna. — Kisérje áldás szép frigyöket!

— **A vasúti állomástól közlekedő omnibus** ron-dasága miatt városunknak szegényére vállván, annak kitarozását ajánljuk tulajdonosa figyelmébe, megjegyezvén, hogy ha felszólamlásunk eredménytelen maradna, gondunk lesz reá, hogy a rendőrség, melynek a közönség rendelkezésére szolgáló járművek felügyelete hatáskörébe tartozik, annak használatát megtiltsa.

— **Névmagyarosítási statisztika.** A hivatalból engedélyezett névmagyarosítások száma az 1881. évben 1279, míg az előbbi években a 300-at sem érte el. Az 1867-ik évtől 1881 végeig összesen 4124 engedély adott névmagyarosításra; ebből 1407 engedély izraelitáknak. E kimutatásban a névváltoztatást kérelmező családfők gyermekeik nélkül vannak fölveve.

— **Öngyilkos főpap.** Jovanovics German szentgyörgyi archimandrita és temesvári gör. kel. püspöki mandataris f. hó 11-én fölvágtá ereit öngyilkos szándékból; tette azonban észrevétlenül, az elvétel megakadályoztatott. Az öngyilkossági kísérlet oka ismeretlen. Csak anynyi bizonyos, hogy Jovanovics a temesvári szerb püspök Vojnovics halála óta — ki neki igen jó barátja volt — folytonos búskomorságban szenvedett.

— **A bakancs mégis megmarad,** illetőleg jogaiba visszahelyeztetik a hadseregnél, csak hogy az eddiginél magasabb szárral, a mint a közös hadminiszteriumban legközelebből elhatározották. Jövőre azonban tartalékul minden gyalog katonára a fűzött bakancsot kívül egy pár kenderből font cipővel lesz ellátva, a spanyol hadsereg mintájára.

— **Nagy földrengés.** volt Közép-Amerikában Costarica államban, mely négy helységet döntött romba. Alajuelában több ezer ember életét veszítette; az élve maradtok legkisebb hájléktalanokká lettek.

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország és a monarchia 1881. évi áruforgalmának összehasonlítása.

Nagyon tanulságos következtetéseket lehet levonunk, ha az Osztrák-Magyar monarchia múlt évi külforgalmáról közzétett adatokat Magyarország kereskedelméről az áruforgalmi statisztika útján kiderült eredményekkel összehasonlítjuk. Megjegyezni kívánjuk, hogy Magyarország áruforgalmáról csak 8 hónapi adatok ismeretesek, és itt az összehasonlítás könnyebb voltáért Magyarországra vonatkozólag csak a júl.—decz. havi félévben mutatkozott eredményt állítjuk szembe, azonban tekintve, hogy a kezdet nehézségei közt a felvétel nem lehetett minden hiánytól, csaknem valószínűnek tekinthető, hogy a forgalmi cikkek legtöbbjénél az egész évi eredmény a különben kedvezőbb őszi félév adatai kétszeresét elérte.

Az egyes tarifacsoportok szerint a monarchia és Magyarország kereskedelmi forgalma és mérlege az 1881. évben következő képet mutatott.

Monarchia egész év. Magyarország őszi félév.

I. Gyarmatarúk és déli gyümölcsök.	
Behozatal	42.478,000 frt
Kivitel	69.265,000 frt
	+ 26.787,000 frt — 7.903,000 frt
II. Dohány és dohánygyártmányok.	
Behozatal	20.737,000 frt
Kivitel	7.542,000 frt
	= 13.195,000 frt + 5.764,000 frt
III. Mezei és kerti termények.	
Behozatal	85.041,000 frt
Kivitel	138.549,000 frt
	+ 53.508,000 frt + 69.959,000 frt
IV. Állatok és állati termények.	
Behozatal	58.009,000 frt
Kivitel	92.577,000 frt
	+ 34.568,000 frt + 26.184,000 frt
V. Zsírok és zsíros olajok.	
Behozatal	14.462,000 frt
Kivitel	12.840,000 frt
	- 2.622,000 frt + 605,000 frt
VI. Italok és eledelek.	
Behozatal	4.692,000 frt
Kivitel	26.484,000 frt
	+ 21.792,000 frt + 8.908,000 frt
VII. Tüzelő, építő műanyagok.	
Behozatal	28.165,000 frt
Kivitel	70.684,000 frt
	+ 42.519,000 frt + 8.851,000 frt
VIII. Gyógyszer, illatszert, festő és esztergo-anyagok.	
Behozatal	33.142,000 frt
Kivitel	5.223,000 frt
	- 27.919,000 frt - 4.348,000 frt
IX. Szövő- és kötő-anyagok és fonalak.	
Behozatal	153.879,000 frt
Kivitel	49.740,000 frt
	- 104.139,000 frt + 8.195,000 frt
X. Szőtt és kötött árúk, ruhák és pipereárúk.	
Behozatal	60.888,000 frt
Kivitel	64.381,000 frt
	+ 3.493,000 frt + 44.953,000 frt
XI. Sörte-, hánes-, kaka-, kokuszdió-rost-, fű-, nád- és szalma-árúk, valamint papiros és papír-árúk.	
Behozatal	6.126,000 frt
Kivitel	10.045,000 frt
	+ 3.919,000 frt - 1.194,000 frt
XII. Bőr- és bőrárúk, kaucsuk és guttaperka.	
Behozatal	30.220,000 frt
Kivitel	20.594,000 frt
	- 9.626,000 frt - 6.874,000 frt
XIII. Fa-, csont-, üveg-, kő-, agyag-árúk.	
Behozatal	17.334,000 frt
Kivitel	43.533,000 frt
	+ 26.199,000 frt - 2.545,000 frt
XIV. Fémek és fémárúk.	
Behozatal	21.307,000 frt
Kivitel	27.500,000 frt
	+ 3.193,000 frt - 9.025,000 frt
XV. Kocsik, szánok, hajók.	
Behozatal	518,000 frt
Kivitel	6.128,000 frt
	+ 5.010,000 frt - 40,000 frt
XVI. Gépek, mű- és hangszerek, apróárúk.	
Behozatal	28.832,000 frt
Kivitel	45.610,000 frt
	+ 16.778,000 frt - 2.377,000 frt

XVII. Konyhasó és vegyészeti árúk, gyógy-festő- és gyújtószerek.

Behozatal	15.985,000 frt	5.110,000 frt
Kivitel	16.063,000 frt	3.453,000 frt
	+ 78,000 frt	- 1.657,000 frt
XVIII. Irodalmi és műtárgyak.		
Behozatal	18.668,000 frt	789,000 frt
Kivitel	9.903,000 frt	430,000 frt
	- 8.765,000 frt	- 359,000 frt
XIX. Hulladékok.		
Behozatal	3.434,000 frt	207,000 frt
Kivitel	6.593,000 frt	3.158,000 frt
	+ 3.159,000 frt	+ 2.951,000 frt

E számok áttekintéséből mindenekelőtt kitűnik, hogy egy a monarchia, mint Magyarország kereskedelmi mérlege jelentékeny mérvben actív volt. A monarchia kivitel-többlete mintegy 76 millió forint, Magyarországé egy félévben 47 s így az egész év alatt — az első félévben kisebb kivitel is számítva — valószínűleg 80 millió forint-ra rugott, úgy, hogy a monarchia kivitel-többlete egészen Magyarország javára esik. A magyarországi kivitel fedezte az osztrák szükségletet dohány- és dohánnyártmányokból nagy részben; mezei és kerti terményekből pedig Magyarország egy félévi kivitel-többlete (70 millió) túlhaladja a monarchia egy évi kivitelét (53 millió), s így a külföldre kivitel nemcsak egészen Magyarország javára esik, hanem ezen felül is legalább még ugyanakkora összeget fogyaszt Ausztria magyar terményekből. Állatok és állati terményeknél is Magyarország nagyobbtöbblete van az egész évben, mint a monarchiának, s így e részbeni fölöslegünket sem adhatjuk egészen Ausztriának el.

Italok és eledelek, tüzelő-, építő- és műanyagok tekintetében Magyarország és Ausztria is pluszban vannak. Gyarmatarúknál azonban Magyarország a monarchia 27 millió pluszával szemben közel 8 millió mínuszban áll, minek oka az Ausztriából való nagymérvű csukorkivitel. Szőtt, kötött árúk, ruhák és pipere-cikkek tekintetében a monarchia mérlege csekély többletet mutat ugyan, de ezzel szemben Magyarország hiánya egy félévben 45 s egy egész évben közel 100 millió frt, mi jó részt Ausztria javára esik.

Nyers bőr- és bőrárúkban az egész monarchia s főleg Magyarország mérlege kedvezőtlen; fa-, csont-, üveg-, kő- és agyagárúknál Magyarországnak 2 1/2 millió hiányával szemben a monarchia 26 millió többlete Ausztriának és cikkekkel szép jövedelmére mutat. Fémek és fémárúkban is, valamint gépek, műszerek és apró árúknál a mi nem csekély hiányunkat jórésztben a monarchia Ausztria javára eső többlete fedezi. Általában a forgalmi adatok ez összeállításából az tűnik ki, hogy Magyarország körülbelül annyit nyers terményt és élelmi szükségletet ad Ausztriának, mint a menyinyi iparezikket tőle vásárol.

PIACZI ÁRAK.

Márczius hó	N.-Enyed 16-an		Balászfalva 16-an		Tóvis 15-én		Abrudbánya 13-án	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Buza } legszebb	9	00	8	05	7	80	11	—
} közepes	8	00	—	00	7	00	—	—
Rozs } legszebb	5	50	5	25	5	50	—	—
} közepes	5	25	—	00	5	00	—	—
Árpa } legszebb	—	00	4	20	5	00	—	—
} közepes	—	00	—	00	—	00	—	—
Zab } legszebb	4	00	3	50	3	75	2	75
} közepes	3	60	—	—	2	90	—	—
Törökbuza	5	—	4	25	5	—	6	—
Fuszulyka	—	—	—	—	—	—	—	—
Burgonya	—	—	—	—	—	—	—	—
1 Kilo marhabús	—	40	—	40	—	40	—	34

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktözsén 1882. márcz. 10.

4% Magyar aranyjárdék	85.—
Magyar vasúti kölcsön	130.85
Magyar kel. vasúti államköt. I. kibocsátás	106.25
Magyar kel. vasúti államköt. II. kibocsátás	92.75
Magyar kel. vasúti államköt. III. kibocsátás	00.00
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	94.75
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	96.—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény záradékkal	94.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	95.00
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	97.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	107.25
Osztrák járadék papírban	73.75
Osztrák járadék ezüstben	74.75
Osztrák járadék aranyban	91.75
1860-ki államsorsjegyek	131.—
Osztrák-magyar bankrészvény	81.2—
Magyar hitelbank-részvény	290.—
Osztrák hitelintézet-részvény	298.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.62
20frankos arany (Napoleon'dor)	9.56
Német birodalmi márka	58.70

Felélő szerkesztő: Dr. Boros Gábor.

Kiadó-tulajdonos: Pollák Mór.

Egy jó karban levő divatos **Amberg-féle zongora és egy Singer varrógép** és más butoradarok eladandók. Értekezhetni a tulajdonosnál várszegutca 490-dik szám alatt Nagy-Enyeden. 2-3

Sz. 266
1882.

Árlejtési hirdetmény.

A vezetésem alatti kir. kerületi börtönben egy 66 magán-zárkát tartalmazó emeletes épületszárny lesz multhatatlanul folyó évi október hó 1-ig felállítandó.

Felhívom mindazok, kik ezen a ngyu mi kir. igazságügy-miniszterium 1881. évi november hó 1-én, 35050. sz. a kelt magas rendeletével 46.848 frt 75 kron belül engedélyezett építkezés kivételével 46.848 frt 75 kron belül engedélyezett építkezés 10%-jnak megfelelő készpénz vagy ovadékképes állampapirokból álló biztosítékkal és a pályázó szakértelmét és megbízhatóságát igazoló bizonyítékkal és a pályázó szakértelmét és megbízhatóságát igazoló bizonyítékkal ellátott szabályszerűen belyezett oly zárt ajánlatokat, melyekben az előirányzott összegből ajánlott engedmény százalék betűkkel és számokkal, valamint az is világosan kiteendő, hogy az ajánlattevő az építési tervekét, költségvetését, az építési feltételeket és a helyi viszonyokat teljesen ismeri, **folyó hó 31-ik napjának délelőtti 11 órájáig** nálam annálkább benyújtás, mert másnemi vagy későbbben érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogom.

Az árlejtés és építkezés részletes feltételei ezen igazgatóságánál a hivatalos órákon belül megtekinthetők, de különösen hangsúlyoztatik már itt is, hogy a vállalatit összegből vállalkozó a tervezetek és rajzoknak a ngyu m. kir. igazságügy-miniszterium által megállapított költségeit is fedezni úgy az általam eddig beszerzett és megrendelt anyagokat teljes értékben átvenni, végül a míg szükséges és 13304 frt 65 kral előirányzott további építkezések engedélyezése esetén ezeket is az ajánlatban teendő engedménnyel foganatosítani köteles leend.

Nagy-Enyeden 1882. márcz. 12-én.

Bajkay,
igazgató.

Sz. 120—1882

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint telexkönyvi hatóság részéről közzé tetetik, hogy Szeszti Truschieh et Levesey czég végrehajtási 208 frt 16 kr. tőke és járuléka kielégítése végett végrehajtást szenvedő nagyenyedi Beczó Daniélnak a nagyenyedi 340 sz. tjkönyvben A + 1. és 2. rend. sz. a. fekvőből feleeresz 334 frt 70 kr. kikialtási árban vagy azon alól is alólírt bíróság telexkönyvi hivatala helyiségeben **1882. évi május hó 22-én**, d. e. 8 órákor tartandó nyilvános árverészen eladatik.

Az árverés feltételei a keblti könyvi hivatalban és a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóságól Nagy-Enyeden, 1882. febr. 25-én.

Jovján,
kir. aljbró.

Sz. 121—1882

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóság részéről közzé tetetik, hogy Szeszti Truschieh et Levesey czég végrehajtási 294 frt 32 kr. tőke és járuléka követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Beczó Samuelné sz. Enyedi Máriának a nagyenyedi 340 sz. tjkönyvben A + 1. és 2. rend. sz. a. fekvőből feleeresz 334 frt 70 krban megállított kikialtási árban vagy azon alól is a keblti telexkönyvi hivatal helyiségeben **1882. évi május hó 22-én**, d. e. 8 órákor tartandó nyilvános árverészen eladatik.

Venni szándékozók kötelesek a kikialtási ár 10% készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. tezik 42. §. jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó- mint letéti hivatalhoz lefizetni, az árverés jogerőre jutása után 15 nap alatt, a másik felét 30 nap alatt.

Különbben az árverés megállapított feltételei alólírt tkönyvi hatóságánál a hivatalos órák alatt és a városi tanácsnál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóságól Nagy-Enyeden, 1782. febr. 25-én.

Jovján,
kir. aljbró.

Sz. 6208.—1881.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telexkönyvi hatóság részéről közzé tetetik, hogy benedeki Kriszán Onuk végrehajtási 186 frt tőke és járuléka követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Kriszteza Vaszília benedeki lakosnak a benedeki I. Rész 153. sz. tjkvben A + 328/1, 328/2, és 329. helyrajz szám alatt fekvőből feleeresz 1056 frtban megállított kikialtási árban, vagy azon alól is **Benedek község előjárósági helyiségeben 1882. évi május hó 1-én délelőtti 10 órákor** tartandó nyilvános árverészen eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikialtási ár 10% készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz 42. §-ban jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint illetéki hivatalhoz lefizetni, az árverés jogerőre jutása után 15 nap alatt, a másodikikat 30 nap alatt.

Különbben az árverés megállapított feltételei alólírt tkönyvi hatóságánál a hivatalos órák alatt és a benedeki községi előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg, mint telexkönyvi hatóságól Nagy-Enyeden, 1882. február 18-án.

Jovján,
kir. aljárásbíró.

Mint hogy jelenlegi üzlethelyiségem évi bérlete **300** forintról **600** frtra emeltetett s mostani csekély haszonnal eszközölt forgalom mellett ily összegű bérletet fizetnem csak akkor lehetne, ha t. vevőim róvására 2—3%-al magasabb árban árulnék. Ezt azonban teljességgel nem akarván, elhatároztam, hogy midőn szerződéssem értelmében 1882. október hó 24-én a bérlet ideje letelik, más alkalmas helyre teszem át üzletemet és **hogy az átköltözködést megkönnyítsem, a fentebbi időtartamra**

végeladást

eszközök tetemes árleengedés mellett. Mire mélyen tisztelt pártfogóimat tisztelttel meghívom.

Bisztritsány Lajos.